

V Litošicích 13.2. 2023
Březina Miroslav – starosta obce
Tel: 724658513

Ministerstvo životního prostředí ČR
Odbor výkonu státní správy VI
Resslova 1229/2a
500 02 Hradec Králové

Věc: Vyjádření k podkladům pro rozhodnutí ve věci stanovení průzkumného území Sovolusky

Obec Litošice na základě oznámení o shromáždění podkladů pro rozhodnutí a výzvy k vyjádření ohledně stanovení průzkumného území Sovolusky pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska vyhrazených nerostů, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy a síru, vydává toto vyjádření k podkladům pro rozhodnutí ve věci stanovení průzkumného území Sovolusky:

- 1. Na základě poskytnutých podkladů (vyjádření) Obec Litošice se záměrem stanovení průzkumného území Sovolusky, které je navrhováno v katastru obcí Litošice a Sovolusky o celkové zamýšlené výměře 3,392 km² nesouhlasí.**
- 2. Pokud nedojde k zamítnutí žádosti o stanovení průzkumného území z níže popsaných důvodů, zejména ohrožení spodních vod pro zásobování obyvatel většiny Přeloučska, se připojujeme k požadavku na předložení posouzení EIA před rozhodnutím o případném stanovení průzkumného území. Jsme přesvědčeni, že navrhovaný záměr na takto velkém území a vzhledem k míře zásahu do navrhovaného území (hloubkové vrty) při popsaných vlivech na životní prostředí a spodní vody, by neměl být schválen bez předložení posouzení vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví EIA.**
- 3. Dále žádáme o předložení podrobného projektu geologických prací, bez kterého dle zákona nemohou geologické průzkumné práce probíhat.**
- 4. Před rozhodnutím o případném stanovení průzkumného území žádáme o zpracování studie analýzy rizik a dopadů průzkumných prací a případné těžby na povrchové i podzemní vody v této lokalitě s přihlédnutím ke způsobu řešení možné kontaminace vodních zdrojů v obci Litošice a Přeloučsko.
Žádáme, aby v této studii byli řešeny i hlediska zvýšených imisí (prašnost, hluk, zvýšená doprava) a celkový vliv na snížení kvality života obyvatel a řešení případných kompenzací za znehodnocení majetku vlastníků všech dotčených nemovitostí.**
- 5. Dále považujeme za správné, aby mezi účastníky řízení o uznání průzkumného území byli zařazeni vlastníci pozemků, na nichž probíhá výstavba nových rodinných domů na pozemcích p.p.č. 167/1, 167/2, 167/3 a majitelé nemovitostí na st.p.č. 2, st.p.č. 3, st.p.č.4. Neboť jsme přesvědčeni, že jejich právem chráněné zájmy a užívání nemovitosti jsou negativně dotčeny ve zvýšené míře než u ostatních, vlivem vzdálenosti od zájmového území pro průzkumné území.**

Vyjádření k jednotlivým podkladům včetně odůvodnění:

Jako velice pádný důvod k zamítnutí žádosti organizace Rudný průzkum Brno s.r.o. se sídlem Chládkova 898/2, Žabovřesky, Brno, IČO 06815987, o stanovení průzkumného území Sovolusky pro vyhledávání a průzkum výhradního ložiska vyhrazených nerostů, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy a síru, pokládáme vyjádření Vodovodů a kanalizací Pardubice, a s tím spojené vyjádření vodoprávního úřadu Přelouč. Na základě těchto vyjádření a vyjádření hydrogeologa zastáváme názor, že i průzkumná činnost v lokalitě, která je předmětem tohoto řízení povede ke znehodnocení vodních zdrojů v obci Litošice a pravděpodobně i v okolních obcích a dle vyjádření VAK může dojít ke znehodnocení zdrojů vody pro celé Přeloučsko. Tyto vodní zdroje pro tisíce lidí na Přeloučsku jsou nenahraditelné. Na základě vyjádření odborníku na hydrogeologii je možné, že provádění geologických prací, a to i průzkumných může vést ke změně toku podzemních vod a tím k ohrožení vodních útvarů povrchových vod, čímž by došlo k vysoušení krajiny, která již nyní v období letních such má problémy se zásobením krajiny vodou.

Naprosto souhlasíme s vyjádřením vodoprávního úřadu, že

rizika těžby v území „průzkumného území Sovolusky“ jsou:

- v ohrožení vodních útvarů povrchové vody (Senický potok, Krasnický potok, Brložský potok), kdy by mohlo dojít k odklonu pramenů do povodí řeky Doubravy
- v ohrožení vodní zdrojů individuálního zásobování obyvatelstva pitnou vodou v obci Litošice, kde není veřejný vodovod
- v ohrožení vodní zdrojů individuálního zásobování obyvatelstva užitkovou vodou v obci Litošice a Sovolusky
- v ohrožení kvality podzemní vody ve zdrojích individuálního zásobování obyvatel
- ovlivnění útvaru podzemní vody pod ním, a následně i kvality podzemní vody ve vodních zdrojích Ja-6 a V-3, ze kterých je pitnou vodou zásobováno cca 30 tis. obyvatel.

Posouzení hydrogeologa

V zájmovém prostoru (JZ okolí obce Litošice a Sovolusky) jsou proterozoické sedimenty silně tektonicky rozrušeny příčnou i podélnou tektonikou. Horniny skalního podloží jsou tak intenzivně rozpukány, přičemž s ohledem na horninové složení se jedná především o otevřené pukliny bez sekundární sedimentární výplně. Na úbočích svahů je jen velmi málo mocný pokryv kvartérních sedimentů zastoupených hlinitými a hlinitokamenitými sedimenty. Kvartérní pokryv dosahuje jen

1-3 m, v řadě míst je však mocnost svrchních hlinitokamenitých sedimentů jen 0,2 až 0,3 m a níže už jsou silně rozpukané horniny skalního podloží. Podzemní voda se v zájmovém prostoru vytváří a akumuluje pouze v puklinovém systému v horninách skalního podloží.

Obce Litošice a Sovolusky se nacházejí nedaleko hydrologické rozvodnice, která prochází po hřebenu SZ výběžku Železných hor, u odlehle hranice zamýšleného průzkumného území. Hydraulická rozvodnice se nachází jen cca 1 km jihozápadně od obcí Litošice a Sovolusky, přičemž generelní směr proudění podzemních vod je směrem k severovýchodu. Prakticky celé zamýšlené průzkumné území se tak nachází v infiltrační oblasti pro tvorbu podzemních vod, využívaných vodními zdroji jak v obou nejbližších obcích, tak i v obcích situovaných dále k severovýchodu. Okraj průzkumného území se od nejbližších studen nachází jen cca 200 m. Jakákoliv kontaminace podzemních vod vzniklá při průzkumných či těžebních pracích by se velmi rychle projevila v blízkých vodních zdrojích. Zdrojem znečištění podzemních vod mohou být kromě umělých polutantů také toxické kovy přirozeně obsažené v místních horninách skalního podloží (arsen, vanad, nikl, ...), které mohou být realizací rozsáhlých průzkumných prací „aktivovány“ a postupně uvolněny do podzemních vod.

Vzhledem k malé mocnosti či absenci svrchní vrstvy hlinitokamenitých sedimentů by docházelo k přímému a velmi rychlému průniku kontaminace do puklinového systému a následně vlivem vysokého hydraulického gradientu k rychlé migraci směrem ke stávajícím vodním zdrojům pro individuální zásobování.

Vzhledem k vysoké rychlosti migrace a ke značnému tektonickému porušení hornin skalního podloží by bylo velmi obtížné případnou kontaminaci podzemních vod účinně sanovat či zabránit migraci znečištění k vodním zdrojům.

Při případném úniku závadných látek by došlo k přímému ohrožení jakosti podzemních vod jímaných stávajícími vodními zdroji v obcích Litošice a Sovolusky. Potenciálně je ohrožena i kvalita podzemních vod ve vzdálenějších vodních zdrojích pro hromadné zásobování, situovaných v okolí obcí Jankovice a Brloh, jímající podzemní vodu hlubšího oběhu z puklinově propustných hornin.

Z výše uvedeného vyplývá, že jakékoliv geologické práce spočívající v průzkumu území a případná těžba nerostů povedou ke kontaminaci a možná i k odklonu vody povrchové i podzemní, čímž bude ohroženo až 30 tisíc obyvatel širokého okolí. Je tedy z principu předběžné opatrnosti důležité, aby zůstal zachován současný stav tedy zrušené chráněné ložiskové území, a tedy zamítnutí žádosti organizace Rudný průzkum Brno s.r.o. se sídlem Chládkova 898/2, Žabovřesky, Brno, IČO 06815987, o stanovení průzkumného území Sovolusky.

Jsme přesvědčeni, že jakákoliv důlní a průzkumná činnost spočívající mimo jiné v provádění hloubkových vrtů ohrožuje zákonem chráněné obecné zájmy, zejména ochranu životního prostředí a zásobování pitnou i užitkovou vodou a že samotný navrhovatel, je společnost dle údajů v obchodním rejstříku, bez profesní historie, bez významnějšího majetku, jakož i bez významnějších ekonomických aktivit, což samo o sobě implikuje riziko zda bude žadatel způsobilý dostát zákonným povinnostem a zda by byl schopen nahradit případné způsobené škody vzniklé při provádění geologického průzkumu.

Vzhledem k případnému zvýšení dopravního zatížení území při průzkumných pracích a případné těžbě by došlo ke zvýšení imisí, a to, jak co se týká prašnosti, škodlivin v ovzduší a hluku, toxické výluhy a prach z těžené horniny což je opět v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy, ohrožení kvality životního prostředí a v tomto případě i života a zdraví obyvatel.

Jak se uvádí v několika vyjádřeních na tomto území se nepředpokládá výskyt nerostů pro využití v surovinové politice státu a je nutné brát ohledy na hojný výskyt nebezpečných – toxických látek hlavně arsenu. Tento názor podporuje i rozhodnutí o zrušení chráněného ložiskového území Litošice a odepsání veškeré zásoby ložiska z roku 2002.

Toto rozhodnutí bylo významným počinem pro rozvoj obce Litošice. Došlo k vytvoření územního plánu a započala výstavba nových RD, s čímž souvisí i rozrůstající se počet obyvatel obce. Do současné doby došlo k výstavbě několika desítek nových RD většinou ve vzdálenosti 200 – 350 metrů od zamýšleného průzkumného území.

Schválením záměru průzkumného území a následné těžební činnosti by došlo ke znehodnocení cen těchto nemovitostí a je nutné také počítat s kompenzacemi občanům za snížení kvality života vlivem imisí, znehodnocení zdrojů vody a kompenzace za znehodnocení investice do vlastního bydlení, poklesem cen nemovitostí vlivem těžební činnosti a zhoršeného životního prostředí. Vzhledem k dosavadní ekonomické činnosti žadatele považujeme za nereálné uspokojení případných požadavků občanů.

Když už jsme se zmínili o územním plánu obce je důležité podotknout, že těžba ani rozsáhlé geologické práce nemohou probíhat na takovém místě kde není vymezeno povolení těžební činnosti. Dovolujeme si upozornit, že na plochách vymezených v žádosti o stanovení průzkumného území dle územního plánu je uvedeno nepřípustné využití pro:

- stavby, zařízení a jiná opatření pro těžbu nerostů
- stavby a činnosti s negativním vlivem na přírodní a hygienické kvality území a krajinný ráz
- terénní úpravy většího rozsahu, těžba nerostných surovin, nakládání s odpady

Další podmínky pro využití území dle ÚP:

- Pozemky určené pro ochranu a tvorbu ÚSES jsou nezastavitelné a nelze na nich měnit stávající kulturu za kulturu nižšího stupně ekologické stability, ani jiným způsobem narušovat jejich ekologicko – stabilizační funkce
- Územní plán se rovněž snaží ochránit krajinný ráz především v těch částech území, které váží na systém ekologické stability, na plochy lesa nebo ekologicky, krajinářsky a jinak významné lokality. Územní plán nenavrhuje žádné aktivity, které by mohly negativně ovlivnit okolní krajinu. Doplnuje a vymezuje plochy zeleně tak, aby byly lemovány účelové komunikace v krajině liniovou zelení a tím byl chráněn a posilován krajinný ráz.
- možnosti rekreačního využití přírodního potenciálu řešeného území
- zachování krajinného rázu, ochrana přírodních hodnot v celém řešeném území
- ochrana, obnova a regenerace přírodního prostředí, ochrana a posílení ekostabilizačních funkcí v řešeném území

Dále chceme upozornit, že zájmové území, o němž se jedná není vybaveno dopravní infrastrukturou, která by umožňovala zamýšlené využití pro průzkum a vyhledávání ložiska vyhrazených nerostů a případnou těžbu. Silniční síť není na podobnou zátěž dimenzována a železniční spojení zde není.

Jsme tedy přesvědčeni, že stanovením průzkumného území by byly dotčeny zákonem chráněné zájmy, tedy veřejný zájem obyvatel obce a vlastníků nemovitostí v katastru obce, ochrana přírody a krajiny, ochrana půdy, lesa a vodních zdrojů, ochrana zdraví a kvality života občanů, jakož i ochrana majetku a investic do nemovitostí a života k jejichž znehodnocení dojde v důsledku vlivů průzkumné činnosti.

Březina Miroslav – starosta obce